

La frontera interior

CARME VALLS, Presidenta de Ciutadans pel Canvi

EL PUNT, 12 de setembre de 2008

En referència a un llibre de Ramon Màiz, i amb el rerefons de la negociació del finançament, l'autora es pregunta com volem el nostre país, tancat en una frontera interior o bé obert a construir ponts de diàleg en comptes de murs i fronteres

«Les fronteres primeres, originals i realment naturals dels estats són, sens dubte, les seves fronteres interiors. Com a conseqüència de les quals, en tant que erigides per la naturalesa espiritual del mateix home, en resulta la frontera exterior del lloc on s'habita», diu Johann Gottlieb Fichte.

Amb aquesta cita comença l'excel·lent llibre de Ramon Màiz, catedràtic de Ciència Política a la Universitat de Santiago de Compostel·la, que es titula La Frontera interior (Tres Fronteras Ediciones, 2008) i que reflexiona sobre el lloc de les nacions en la teoria de la democràcia i el federalisme. El debat s'ha obert els últims mesos en relació a com hem de fer les negociacions de finançament i potser per la poca pràctica existent durant els anteriors governs de Catalunya, en què l'estratègia del peix al cove no havia estimulat les qualitats necessàries per negociar. El fet que encara no coneixem exactament quines són les controvèrsies en la negociació fa que només arribi a la ciutadania el to dels actors polítics, més que no pas els continguts. Un to que va ser lamentable en la compareixença del senyor Solbes i que ens va deixar orfes del

contingut de les seves propostes, insistint només en el fet que ja n'havia presentat un document.

El fals debat Un altre fals debat obert ha estat la forma de la negociació, com si el fet que sigui bilateral o multilateral n'hagués de canviar totes les condicions de futur. És obvi que allò que afecti unes determinades competències i uns acords que estan especificats en el nostre Estatut (ara ja una llei de l'Estat espanyol) s'ha de negociar bilateralment entre els governs de Catalunya i el de l'Estat, i també és obvi que allò que afecti totes les nacions i autonomies de l'Estat s'ha de negociar multilateralment. Així ho manifesta Màiz: «El federalisme multinacional és un escenari pluralista i deliberatiu que aspira a l'acomodació de diverses nacions dins del mateix Estat. Amb aquest fi ha d'implicar àmbits multilaterals i bilaterals de negociació i deliberació, un sistema de partits complex (partits d'àmbit estatal i d'àmbit no estatal) i unes identitats superposades i compatibles. Però, tanmateix, ha de predefinir un concepte no nacionalista (pluralista i inclusiu) de nació (com a nació plural de nacions plurals).»

L'economia és important per a la gestió de l'espai públic, però encara és més important la política, el com definirem el model, que no és només un consens ni pot ser una imposició. La desaparició de l'economia com a centre fonamental de les decisions i de la direcció de la convivència crec que serà un dels signes rellevants del segle XXI. La crisi econòmica internacional posa de manifest que necessitarem cada vegada més una geopolítica per assegurar la nostra supervivència. Però aquesta geopolítica no pot ser superficial, amb pressions, extorsions, insults o demagògies. Ni tampoc la podem dur a terme amb desconfiances i convençuts que tots els que fan part del nostre exterior ens volen fer

mal o van contra nosaltres, perquè l'anticatalanisme d'alguns no respon a la voluntat i el desig d'una àmplia majoria de ciutadans i ciutadanes de l'Estat espanyol.

No estem perplexos, però és cert que hem de definir clarament els camins a seguir. Volem erigir murs i fronteres en el nostre interior, o bé volem trobar els camins d'aliances amb respecte a les nostres identitats? Estem en un món d'interdependències, i que la manera com les organitzem, amb respecte a l'autonomia de les persones i la seva forma de governar-se, ens donarà la riquesa de recursos que necessitem. Estic d'acord amb Màiz quan diu: «El nucli del federalisme està integrat per l'articulació d'autogovern i govern compartit, de la mà del principi de competència versus jerarquia; i el seu model normatiu és una matriu horitzontal de distribució i d'interacció de poders, una estructura policèntrica, en xarxa i no piramidal, del poder polític.» Ara és l'hora de la voluntat política per refer el nostre futur. Tots i totes haurem de determinar què volem fer amb el nostre país. Si acabem tancant-nos dintre les pròpies fronteres interiors o bé creiem que un món globalitzat requereix l'audàcia de saber viure sense recloure's i de saber construir ponts de diàleg en comptes de parets, murs i fronteres.